

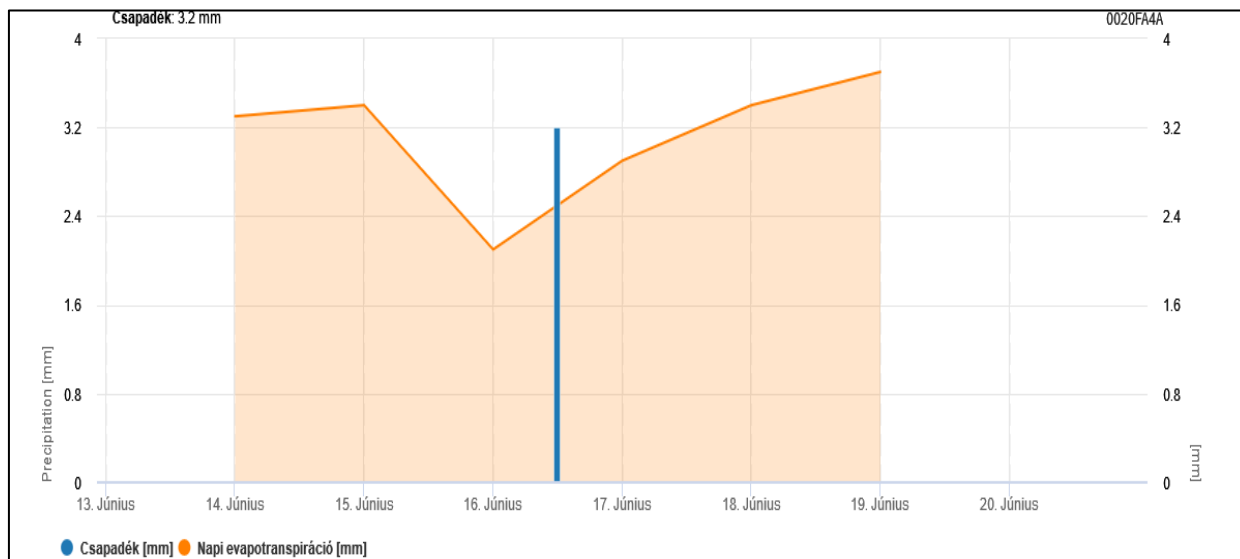

MAGYAR NÖVÉNYVÉDŐ MÉRNÖKI ÉS NÖVÉNYORVOSI KAMARA Hajdú-Bihar Megyei Területi Szervezet

Hajdú-Bihar Megye növényvédelmi időszakos helyzetképe

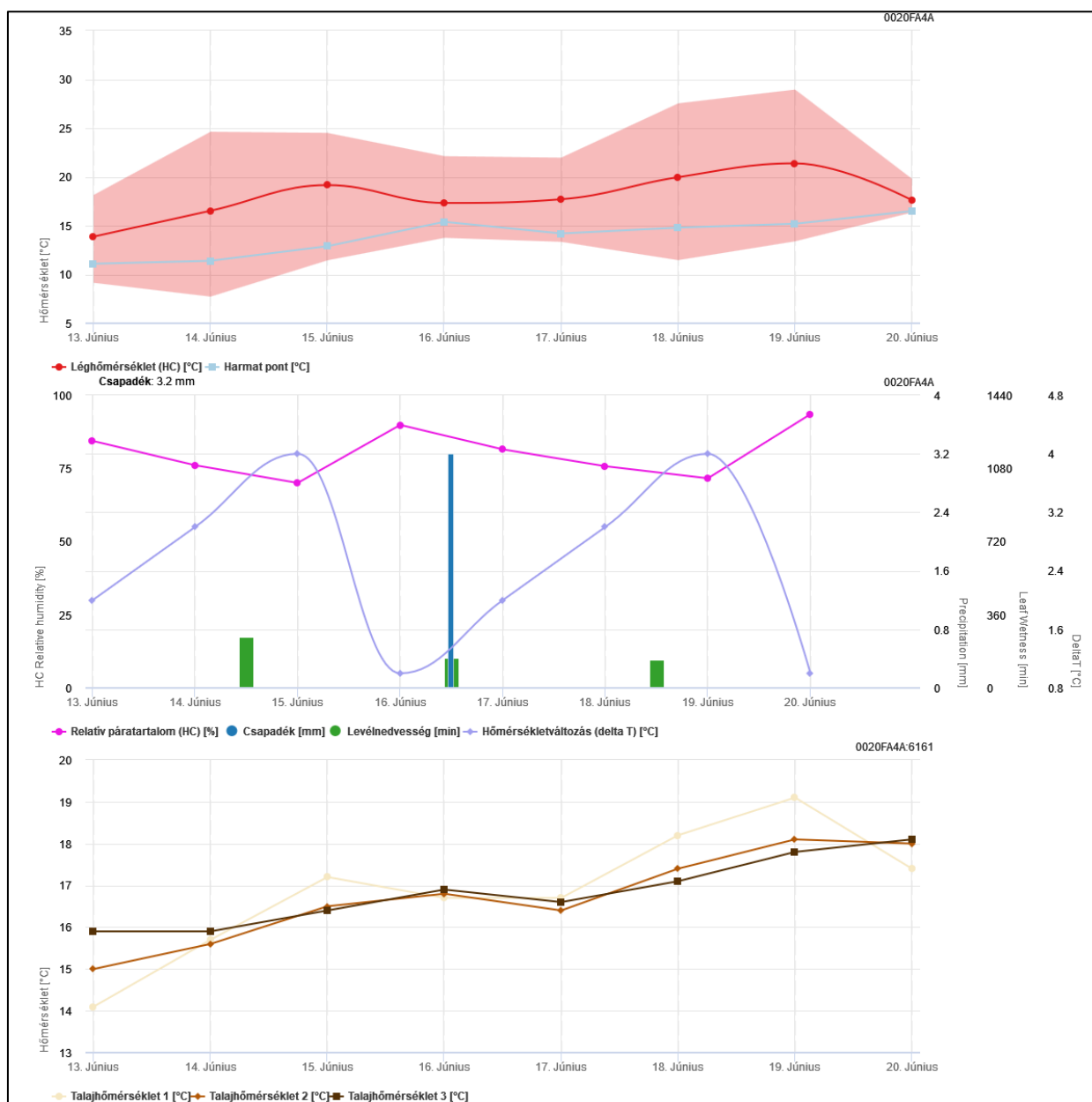
Az elmúlt hét időjárása

Az elmúlt hét időjárását egy a Kárpát-medencétől délre elhelyezkedő mediterrán ciklon és egy az Ukrajna felett kialakult magasnyomású hidegcsepp alakította. Megyénkben a hét első felében felhős, az évszakos átlagnál kissé hűvösebb idő volt. A hét közepén a délről nedvesebb légtömegek sodródtak felénk, melynek a hatására helyi záporok, zivatarok alakultak ki megye szerte, melyekből csak pár mm csapadék hullott. A nedves légtömeg elvonulását követően erőteljes felmelegedés kezdődött. A növekvő napi középhőmérsékleti értékek, növelik a napi párolgás mértékét ennek következtében a talajok felső rétege kiszáradt és az alsó rétegekben is egyre nagyobb a vízhiány.

A csapadék mennyiség és az evapotranspiráció alakulása, Debrecen, 2023.06.13.-06.20.

Forrás: Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara HBM-i szervezetének debreceni i-Metos állomása

A levélnedvesség/páratartalom/talajhőmérséklet alakulása Debrecen, 2023.06.13.-06.20.

Forrás: Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara HBM-i szervezetének debreceni i-Metos állomása

Az elmúlt hét időjárása továbbra is kedvezően alakult a gombabetegségek terjedése szempontjából.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten, előzmények

Fenológiaiák (24. hét)

Őszi búza: tejesérés vége-viaszérés (BBCH 75-85)

Őszi árpa: sárgaérés-teljes érés (BBCH 87-89)

Őszi káposztarepce: a becők többsége elérte a végleges nagyságot-becősárgulás-barnulás (BBCH 80-83)

Napraforgó: csillagbimbós állapot-virágzat elkülönülése (BBCH 51-58)

Kukorica: 10 leveles állapot-szármegnyúlás (BBCH 10-31)

Alma: dió nagyságú gyümölcsök (BBCH 74)

Őszibarack: érés (BBCH 81-83)

Polifág károsítók

Megyénkben a mezei pocok (*Microtus arvalis*) fertőzöttség a lucerna az őszi kalászos, illetve a repce a táblákon nőtt az elmúlt héthez képpent. A pocok populáció felszaporodása elkezdődött a gabonába, repcébe és a kapás kultúrákba. Egyelőre a kártétel nem jelentős.

A hörcsög (*Cricetus cricetus*) szórványosan megjelent, kártételét egyelőre nem tapasztaltuk.

Szántóföldi növények

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi búzában

A gabona lisztharmat (*Blumeria graminis*) telepei előregedtek, rajtuk konídiumok már nem képződtek, a fertőzött levelek elszáradtak.

A vörös rozsdá (*Puccinia triticina*) a legtöbb állományban közepes fertőzöttségi szinten van jelen. A fogékony fajtákban erős a fertőzés alakult ki, a rozsdá a zászlósleveleken is megtalálható volt. A rozsdá terjedése megállt.

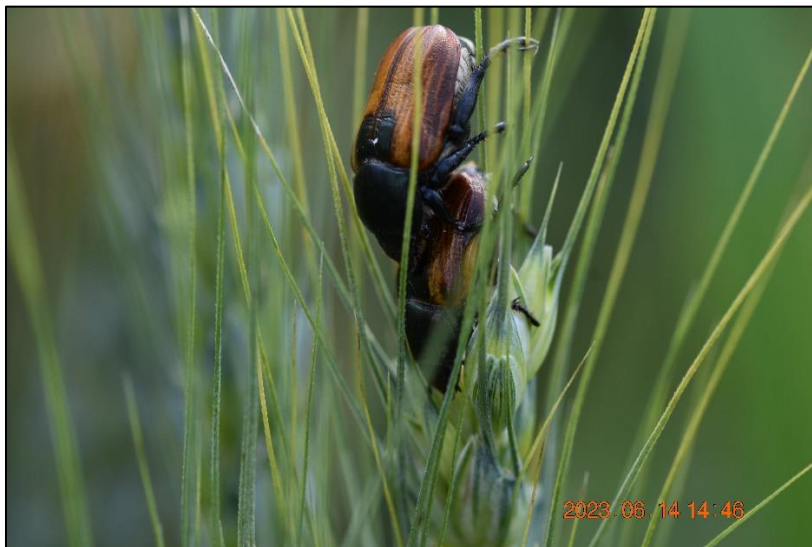
A sárga rozsdá (*Puccinia striiformis*) fertőzöttség már nem nőtt elmúlt héthez képpent. A fertőzött levelek elsárgultak, elszáradtak.

A szeptóriás levélfoltosság (*Septoria tritici*) fertőzöttség mértéke már sehol sem nőtt az elmúlt héten.

A viaszérésben lévő állományok fuzárium fertőzés iránti fogékonysága jelentősen csökkent, ezért a már felülfertőzés már nem volt jelentős.

A poloskák megjelentek a kalászon, egyelőre igen alacsony a fertőzöttség mértéke, de továbbra is a folyamatos betelepedés.

A kalászon megjelentek a szipolyok, a kártételük egyelőre csak foltokban észlelhető.

Szipolyok a kalászon fotó: Nagy László

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi árpában

A lisztharmat (*Blumeria graminis*) az őszi árpában mindenütt megtalálható, de telepek többsége elöregedett, elbarnult, megjelentek rajta a kazmotéciumok. A fertőzött levelek elszáradtak.

Az őszi árpákban a barna levélfoltosság (*Bipolaris sorokiniana*) fertőzés megállt, a fertőzött levelek elszáradtak.

Hálózatos foltosság (*Drechslera teres*) terjedése megállt, tünetei már alig láthatóak az elszáradt leveleken.

Az árpa törperozsda (*Puccinia hordei*) minden táblában megtalálható, a fertőzés megállt az állományok előrehaladott érése miatt. A teleuto telepek is megjelentek a fertőzött leveleken.

Őszi káposztarepce

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi káposztarepcében

A repcében a fóma (*Phoma lingam*) a szár alsó részén észlelési szinten minden állományban megtalálható. A fertőzés lassú terjedése tapasztalható.

A becőkön az alternáriás foltosság (*Alternaria brassicae*) alacsony fertőzöttségi szinten minden állományban megtalálható. A fertőzés egyelőre alacsony szintű, de a kedvező időjárás miatt a fertőzés gyors terjedésére kell számítani.

A növények szártövén megjelent a fehérpenész (*Sclerotinia sclerotiorum*), a fertőzést egyelőre csak foltokban észleltük. A fertőzés mértéke jelenleg még alacsony mértékű.

A szürkepenész (*Botrytis cinerea*) szintén megjelent a növények szár tövén, a jelentősebb fertőzést a szárományosokkal erősebben fertőzött táblákon tapasztaltunk.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten a napraforgóban

A napraforgó állományokban csak szórványosan, elvétve lehetett a napraforgó peronoszpórával (*Plasmopara halstedii*) találkozni. A fertőzés mértéke az észlelési küszöb környékén alakult.

Az elmúlt héthez képest nőtt az alternariás levélfoltosság (*Alternaria helianthi*, *A. helianthificiens*) mértéke. A fertőzöttség egyelőre alacsony.

A napraforgóba a levéltetvek a fiatal leveleken szinte minden táblán megtalálhatóak. A szárnyas alakok eltűntek, ezért már csak az elhanyagolt, kezeletlen táblákon jelentős a kártétel.

Az elmúlt heti csapadék hatására, tömeges gyomkelés volt tapasztalható.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten a kukoricában

A kukoricamoly (*Ostrinia nubilalis*) első nemzedékének az első hím példányai megjelentek a fénycsapdában a rajzás egyelőre vontatott.

A gyapottok-bagolylepke (*Helicoverpa armigera*) alacsony számban, de folyamatosan jelen van a csapdában.

A kukoricabogár (*Diabrotica virgifera*) lárvakártétele elkezdődött, egyelőre alacsony a kártétel mértéke, illetve a csapadékos időjárás miatt a gyökerek gyorsan regenerálódnak.

Az elmúlt heti csapadék hatására, tömeges gyomkelés volt tapasztalható.

Kertészeti növények

Alma

Az elmúlt hét időjárása kedvezett a gombabetegségek terjedéséhez.

Az almában még mindig jelentős az almafa lisztharmat (*Podosphaera leucotricha*) fertőzés, a hajtásvégi primer fertőzések intenzíven fertőznek, több ültetvényben már szekunder fertőzésre utaló tüneteket is lehet látni. A kedvező időjárás miatt a lisztharmat intenzív terjedésére kell számolni az érzékeny fajtákban.

Az alma varasodás (*Venturia inaequalis*) számára szintén kedvezőek az időjárási feltételek, de megyénkben még észleltünk jelentősebb mértékű fertőzést. A kórokozó számára kedvező időjárás miatt, a terjedésével számolnunk kell.

A csapadékos időjárás miatt több ültetvénybe felütötte a fejét a tűzelhalás (*Erwinia amylovora*), a fertőzöttség mértéke a fajta fogékonyságtól függően alakul.

Az ültetvényekben az almalevél pirosító (*Dysaphis devecta*) fertőzöttség mértéke folyamatosan nő, jelenleg közepes.

Az almalevél-aknázómoly és sátorosmoly folyamatosan nagy mennyiségben van jelen a csapdákbán, a fogások száma már túl vagyunk a rajzáscsúcson, elkezdődött a tojásrakás időszaka.

Az almamoly első nemzedéke túl van a rajzáscsúcson elkezdődött a tojásrakás, a védekezések elvégzése még indokolt.

Debrecen, 2023.06.20